

5. ura: Ivan Cankar – življenje in delo; moderna

- Najprej si oglej videoposnetek na naslednji povezavi:

<https://www.youtube.com/watch?v=NK1v8dsiXog>

- Zapiši v zvezek:

IVAN CANKAR – življenje in delo (1876–1918)

Pesnik, pisatelj in dramatik Ivan Cankar je osrednja osebnost slovenske moderne. Doma je bil na Vrhniki, šolanje je nadaljeval v Ljubljani in na Dunaju, kjer ga je popolnoma prevzelo književno delo, osem let po vrnitvi v domovino pa je umrl v Ljubljani.

S svojim ustvarjanjem je prenovil našo književnost v jezikovnem in umetniškem pogledu. Cankar je živel izključno od pisateljavanja. Pisal je pesmi, črtice, novele, povesti, romane, drame, eseje, satire, kritične spise in politične članke (farsa **Pohujšanje v dolini šentflorjanski**, roman **Na klancu**, povesti **Martin Kačur**, **Hlapec Jernej in njegova pravica**, povest **Kurent**, komedija **Za narodov blagor**, drama **Kralj na Betajnovi**).

V slogovno dognanih črticah je slikal podobe svoje mladosti ter materine brezmejne dobrote in požrtvovalnosti: **Sveto obhajilo**, **Greh**, **Desetica**, **Na peči ...**

MODERNA (ali NOVA ROMANTIKA) (1899 – 1918)

Književno obdobje moderna ponovno prinaša romantični pogled na svet. Omejujemo jo z letnicama 1899, ko sta izšli pesniška zbirka Ivana Cankarja (**Erotika**) in Otona Župančiča (**Čaša opojnosti**), in 1918, letom Cankarjeve smrti in koncem 1. svetovne vojne.

V moderni so se uveljavile **3 književne smeri**:

- **simbolizem** (uporaba simbolov, npr. klanec – simbol revščine),
- **impresionizem** (posnemanje vtisov o zunanjem in notranjem svetu),
- **dekadenca** (poudarjanje propada sveta ali človeka).

Predstavniki slovenske moderne so:

- **Ivan Cankar,**
- **Oton Župančič,**
- **Dragotin Kette in**
- **Josip Murn – Aleksandrov.**